

Seat No. : _____

MA-104

May-2018

LL.B., Sem.-IV

212 E : Human Right Law & Practice

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચનાઓ : (1) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખાં છે.

(2) પ્રશ્નનો ક્રમાંક તમારી ઉત્તરવહીમાં લખો.

(3) જરૂર જણાય ત્યાં નિર્ણિત ચૂકાદાઓ ટાંકો.

1. માનવ અધિકારનો અર્થ સમજાવો. માનવ અધિકારોનાં વિકાસની રૂપરેખા આપી, તેનું સ્વરૂપ તથા મહત્ત્વ સમજાવો. 20

અથવા

આર્થિક, સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક અધિકારોની આંતરરાષ્ટ્રીય સમજૂતી, 1966ની મુખ્ય જોગવાઈઓ જણાવો. આ જોગવાઈઓ ભારતના બંધારણમાં કઈ રીતે સમાવિષ્ટ થયેલ છે તે સમજાવો.

2. ભારતનાં બંધારણ તથા વિવિધ કાયદાઓ અન્વયે સ્ત્રીઓને મળતાં માનવ અધિકારો સમજાવો. 20

અથવા

માનવ અધિકારોની વિશ્વવ્યાપી ઘોષણા — 1948ની મુખ્ય જોગવાઈઓ સમજાવો તથા ભારતનું બંધારણ ઘડવામાં તેની અસરો જણાવો.

3. આરોપી તથા અટકાયતોનાં માનવ અધિકારોની ચર્ચા કરો. 20

અથવા

માનવ અધિકાર સંરક્ષણ ધારો, 1993નાં ઉદ્દેશો જણાવી, તેમાં સમાવિષ્ટ માનવ અધિકારોનાં સંરક્ષણની જોગવાઈઓ સમજાવો.

4. સ્વચ્છ પર્યાવરણ અનિવાર્ય માનવ અધિકારના ખ્યાલને નિર્ણિત કેસ-લો સહિત વિગતે સમજાવો. 20

અથવા

“ભારતની ન્યાયપાલિકા માનવ અધિકારોનાં ચાર્ટરને બંધારણમાં વાંચે છે.” — આ વિધાનની ચર્ચા નિર્ણિત સુપ્રીમ કોર્ટનાં ચુકાદાઓને ધ્યાને રાખી કરો.

5. વિગતે સમજાવો : (ગમે તે બે) 20

- (1) માનવ અધિકારોની વિવિધ વિચારસરણીઓ
- (2) રાષ્ટ્રીય માનવ અધિકાર આયોગ અને તેની સત્તાઓ
- (3) નિશસ્ત્રીકરણ : માનવ અધિકારો માટે આપત્તિજનક
- (4) પીડિતશાસ્ત્રનો ખ્યાલ

Seat No. : _____

MA-104

May-2018

LL.B., Sem.-IV

212 E : Human Right Law & Practice

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Note : (1) All questions carry equal marks.

(2) State same question number in your answer book which is stated in the question paper.

(3) Cite authorities in support of your answers.

1. Explain the meaning of Human Rights. Describe the outlines of development of Human Rights and its nature as well as importance. **20**

OR

State the main provisions of the International Covenant for Economic, Social and Cultural Rights – 1966. Explain how these provisions have been incorporated in the Constitution of India.

2. Explain the Human Rights available to Women under the Constitution of India and different laws in India. **20**

OR

Explain the main provisions of the Universal Declaration of Human Rights, 1948 and state its effects in framing of the Constitution of India.

3. Discuss about the Human Rights of an accused and Arrestees. **20**

OR

State the purposes of enacting the protection of Human Rights Act, 1993 and explain the provision made therein to protect the Human Rights.

4. Explain in detail the concept of the clean environment : An inevitable Human Rights with decided cases. **20**

OR

“Indian Judiciary is reading Human Rights Charter under the Constitution of India.” Discuss this statement in detail in the light of the cases of the Supreme Court of India.

5. Explain in details : (any **two**) **20**

- (1) Various theories of Human Rights
- (2) National Human Rights Commission and its powers
- (3) Disarmament : Threat to Human Rights
- (4) Concept of the Victimology